

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

«ТЕРАПІЯ ІГРАШКОЮ»

Освітньо-професійної програми Практична психологія

3-й рік навчання, 5-й семестр (для бакалаврів з терміном навчання – 4 роки)

Форма навчання (денна, заочна)

Галузь знань

05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність

053 Психологія

Освітній рівень

Бакалавр

Кафедра
та викладач

Кафедра практичної психології

Викладач: Максименко Наталя Вікторівна – викладач

Лінк на профіль викладача на сайті факультету:

<https://pf.udu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-praktychnoi-psykholohii-fpp/vykladachi-kafedry-prps>

Лінк на профіль викладача у Google Scholar : https://scholar.google.com/citations?view_op=new_profile&hl=uk

E-mail: n.v.maksymenko@udu.edu.ua

Лінк на курс в Moodle (для денної форми навчання): <https://moodle.udu.edu.ua/user/files.php>

Лінк на курс в Moodle (для заочної форми навчання): <https://moodle.udu.edu.ua/user/files.php>

I. Основна
мета/цілі навчання

Метою викладання освітнього компоненту «Терапія іграшкою» є формування знань, умінь та навиків, які сприятимуть майбутніх психологів у наданні психологічної допомоги дітям та дорослим у роботі з проживання та зменшення травмуючої ситуації.

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Терапія іграшкою» є: сформувати у студентів уявлення про новий метод психотерапії, терапії іграшкою;
розкрити зміст базових понять: «психотерапія», «психокорекція», травма, стрес, «ігротерапія іграшкою», «корекційно-розвивальне середовище», «професійність консультанта-терапевта»;
визначити психологічне забезпечення благополуччя людини;
розкрити діагностичний інструментарій щодо психологічної допомоги при стресі та проживання травми за допомогою терапевтичної іграшки;
охарактеризувати інформаційне та технологічне забезпечення консультативного процесу та психотерапевтичного простору.

**II. Місце
навчальної
дисципліни в
освітній програмі**

*Навчальна дисципліна обов'язкова
Цикл професійної підготовки*

**III. Обсяг
навчальної
дисципліни**

	<i>Денна ф.н. (термін навчання – 4 роки)</i>
<i>Кількість кредитів</i>	<i>3</i>
<i>Загальна кількість годин</i>	<i>90</i>
<i>Лекційні заняття</i>	<i>10</i>
<i>Практичні заняття</i>	<i>19</i>
<i>Лабораторні заняття</i>	<i>-</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>61</i>

**IV. Короткий зміст
навчальної
дисципліни**

Курс «Терапія іграшкою» складається з двох модулів. У змісті першого модуля «Терапія іграшкою» історія становлення ігротерапії як методу психотерапії висвітлюється психологічні особливості консультування дорослих та дітей щодо побудови корекційно-розвивального простору, побудови первинної взаємодії з дітьми та дорослими з допомогою методу арттерапії, безпосередньо терапії іграшкою, особистісного і професійного самовдосконалення майбутнього спеціаліста.

У змісті другого модуля «Терапія іграшкою» висвітлюються особливості роботи психолога використовуючи іграшку та гру у психокорекції з дітьми та дорослими, особливості роботи самої кімнати іграшки.

Змістовний модуль 1. «Історія становлення методу Терапія іграшкою»

1. Історія та потреба у виникненні методу Терапії іграшкою.
2. Ігротерапія як метод психокорекції. Складання рекомендацій щодо раціональної організації терапевтичного процесу.
3. Розробка проекту щодо залучення клієнтів в психотерапевтичний процес .
4. Розробка завдань для розвитку вербальних та невербальних технік у психотерапевтичній практиці Терапії іграшкою.
5. Структура психологічної допомоги в травмуючій ситуації

Змістовний модуль 2. « Особливості використання у роботі психолога терапевтичного методу «Терапія іграшкою»

1. Організація простору мінімізації травмуючого досвіду людей методами інтегративної арттерапії та ігротерапії.
2. Підбір завдань, розробка рекомендацій щодо застосування методу Терапія іграшкою для різних вікових категорій
3. Практична частина роботи консультанта-терапевта за методом Терапії іграшкою Підбір діагностичних матеріалів, які спрямовані на виявлення проблем за допомогою іграшки, допомога в адаптації та соціалізації.

4. Особливості роботи кімнати Toy_therapy_room.

Детальні теми лекційних, практичних занять, питання до іспиту, теми і завдання для самостійної роботи, список джерельної бази та інше містяться на курсі у Moodle:

Лінк на курс в Moodle (для очної форми навчання): <https://moodle.udu.edu.ua/user/files.php>

V. Результати навчання

Інтегральна компетентність: курс допомагає у становленні практичного психолога як конкурентоздатного фахівця, володіючого різними напрямками практичної діяльності у сфері психологічної допомоги.

№	Результати навчання	Компетентності
1	Оволодіння певними засобами, та формами роботи спрямованими на психологічну допомогу усім суб'єктам що потребують психологічної підтримки у умовах проживання у війні та стресових ситуаціях.	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії. ФК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. ФК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)
2	Становлення практичного психолога як конкурентоздатного фахівця, володіючого різними напрямками практичної діяльності у сфері психологічної допомоги.	ФК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту ФК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики ФК14. Здатність розробляти тренінги, вести супервізію створювати певні завдання розвивального характеру психологічну експертизу.
3	Оволодіння професійними знаннями і вміннями щодо надання психологічної підтримки усіх суб'єктів , що звертаються до психологічної служби, спрямованого на забезпечення їх фізичного і психічного здоров'я та на організацію конструктивної взаємодії між ними.	ФК15. Здатність організовувати власну діяльність : конструктивну взаємодію між психологом та клієнтами та останніх між собою, управляти дискусією. ФК16. Здатність презентувати себе як фахівця, який спроможний надати кваліфіковану допомогу; здатність викликати симпатію, довіру; зацікавлювати, вести за собою заохочувати, підтримувати, заспокоювати, переконувати вмотивовувати.

VI. Порядок і критерії От цінювання

Форми поточного контролю: Модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, практичні завдання.

Форма підсумкового контролю: залік

Методи підсумкового контролю: письмове опитування (тестові питання (закриті та відкриті питання) та 1-не практичне завдання)

Розподіл балів, які отримують студенти

				Поточний контроль					Підсумковий контроль	Сума	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
Тема 1.1	Тема 1.2	Тема 1.3	Тема 1.4	Сам. робота	Тема 2.1	Тема 2.2	Тема 2.3	Тема 2.4	МКР		
5	5	5	5	10	5	5	5	5	10	40	100

Розрахунок рейтингових балів за видами контролів (Денна ф.н.)

№ п/п	Види діяльності	Коефіцієнт (вартість) виду	Кількість робіт	Результат
1	Практична робота на заняттях (усні відповіді, тести)	5	8	40
2	Самостійні роботи / лабораторні роботи / участь у вебінарах/тренінгах, що відповідають тематиці даного курсу*	10	1	10
3	Модульні контрольні роботи	10	1	10
4	Залік	40	1	40
Підсумковий рейтинговий бал				100

*Здобувачу можуть зараховуватися бали за неформальну освіту (участь у професійних семінарах, вебінарах, тренінгах тощо) з відповідних тем курсу (замість окремих видів практичної чи самостійної роботи з курсу). Для цього студент має представити сертифікат учасника і підготувати короткий звіт-аналіз опрацьованих питань.

Важливі зауваги щодо оцінювання!

Якщо навчальна дисципліна завершується заліком, максимальна кількість балів, яку здобувач може набрати протягом семестру - 60. Максимальна кількість балів за екзамен – 40. Разом – 100 балів.

До початку заліково-екзаменаційної сесії (якщо вивчення навчальної дисципліни завершується екзаменом) здобувач повинен набрати мінімум **35 балів**. Цей бал не означає зарахування, він просто дає здобувачеві право скласти екзамен. Якщо здобувач не отримав 35 балів, у наступному семестрі він проходить ці навчальні дисципліни повторно на платній основі.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота та правильність розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення, впевненість та аргументованість, використання у відповіді посилань на інформацію з основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників та інших методичних видань тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння та самостійні оцінні судження, висновки.

Під час виконання письмових завдань: повнота та правильність розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати самостійні висновки, ступінь сформованості практичних умінь, досвід творчої та пошукової діяльності, акуратність оформлення письмової роботи.

Рівні відповідності критеріям

Високий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв зміст навчальної дисципліни повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових та творчих проектах. Виконав усі практичні / самостійні завдання правильно та ґрунтовно. Демонструє здатність пов'язувати теоретичні знання з курсу з практичним досвідом професійної діяльності.

Достатній рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв зміст навчальної дисципліни в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності. Уміння продуктивні, проте без вияву творчості. Здатен працювати самостійно, проте допускає неточності.

Середній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв зміст навчальної дисципліни в повному обсязі, але його знання містять неточності та помилкові судження, уміння проявляються на репродуктивному рівні. Здобувач не може сформулювати самостійні оцінні судження та висновки.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово, частково. При виконання практичних завдань допускає помилки та потребує допомоги викладача чи колег-студентів.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні, демонструє фрагментарні знання, не може самостійно викласти більшість практичних завдань. Виконав частину практичних / самостійних завдань з суттєвими помилками та недоліками.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку, практичні уміння не сформовані; **0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.** Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом, змістом курсу не оволодів.

VII. Політика курсу

Політика щодо відвідування: здобувачі дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/statut-ukrayinskoho-derzhavnoho-universytetu-imeni-mykhayla-drahomanova>) і Правил внутрішнього розпорядку УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/pravyyla-vnutrishnoho-rozporiadku-udu-imeni-mykhaila-drahomnaova>) відвідують заняття відповідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки. Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Усі завдання передбачені навчальною програмою мають бути виконанні у встановлений викладачем термін. Практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки).

Якщо здобувач отримав незадовільну оцінку під час екзамену, в нього виникає академічна заборгованість. Повторно скласти атестацію він повинен до початку наступного семестру в терміни, визначені деканатом.

Якщо здобувач не погоджується з оцінкою підсумкової атестації, він може в день оголошення результатів подати в деканат апеляційну заяву. Наступного дня проводиться засідання апеляційної комісії. За письмового екзамена повторне опитування не проводиться. За усного комісія надає здобувачеві право продемонструвати свої знання. Про порядок складання екзаменів, перескладання і оскарження результатів див. «Положення про організацію освітнього процесу».

У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату. Здобувачі можуть здійснювати перескладання результатів навчання відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості студентами УДУ імені Михайла Драгоманова» (посилання на Положення: <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty>).

Політика щодо конфліктних ситуацій. Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-vrehulivannia-konfliktiv-v-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>).

Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.

Політика щодо академічної доброчесності ґрунтується на засадах «Положення про академічну доброчесність в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-udu>).

Викладач ознайомлює здобувача вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користуванням засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет-ресурсів зазначається використане джерело. Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Умови для інклюзивного вивчення освітнього компонента: дана навчальна дисципліна може викладатися для людей з особливими освітніми потребами. Форми і методи інклюзивного навчання обираються з урахуванням індивідуальних потреб здобувача. Обов'язково поєднуються фронтальні, індивідуальні та групові ФОНД. Традиційні методи навчання поєднуються з інтерактивними і спеціальними (методи педагогічного супроводу та корекції, тощо).

VIII. Основні інформаційні ресурси

Основні:

1. В Назаревич, М Вальковська - Психологія: реальність і перспективи, 2022 [ВИКОРИСТАННЯ ІГРАШКИ ЯК ТРАНСФЕРНОГО ОБЄКТУ В ФОРМУВАННІ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ У ДІТЕЙ](#)
 2. Соціальна робота в Україні : [навч. пос.] / І. Д. Зверева, О. В. Безпалько, С. Я. Харченко та ін. ; за заг. ред.: І. Д. Зверевої, Г. М. Лактіонової. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 256 с.
 3. Технології соціально-педагогічної роботи : [навч. посібник] / за заг. ред. проф. Капської А. Й. – К., – 372 с.
 4. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості: учб. Посібник. – Харків: Фоліо, 1996.
 5. Коломінський Н.Л. Психологічні основи розвиваючого навчання // Рад.шк. – 1979. - №3.
 6. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. – К.: Рад. школа, 1989.
-

7. Митник О.Я. Складові іміджу сучасного закладу освіти / О.Я. Митник // Почат. шк. — 2000. — № 7. — С. 51 – 54.

8. Дафна Максимов (Шарон). Хібукі-терапія як метод подолання психічної травми у дітей в умовах війни. Dafna Maksimov (Sharon), PhD student, University of Education Management of the Academy of Education sciences of Ukraine (NAES), Israel ORCID ID:

<https://orcid.org/0000-0003-1134-8195>

Допоміжні:

1. Сельє, Г. (1992). *Стрес без дистреса*. Рига: Внєда.

2. Freud, A. (1997). *The Ego and the mechanisms of defense*. The writings of Anna Freud. V. 1, 2. London.

3. Levine, P. (1997). *Waking the Tiger: Healing Trauma*. North Atlantic books, Berkeley.

4. Zetl, L., & E. Josephs. (2001). *Self-Regulation Therapy*. Canadian Foundation for trauma Research and Education. Vancouver.

**Обговорено та затверджено на засіданні кафедри практичної психології
(Протокол № 6 від 15 січня 2025 р.)**